

ВПЛИВ ПОПЕРЕДНЬОЇ АДАПТАЦІЇ НА СТАН ПРОТЕЇНАЗНО-ІНГІБІТОРНОГО БАЛАНСУ СЛИЗОВОГО БАР'ЄРА ШЛУНКА ЗА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕПТИЧНОЇ ВИРАЗКИ

Гопко О.Ф.

*ВДНЗ України Українська медична стоматологічна академія",
м. Полтава*

Виразкова хвороба є поліетіологічним мультифакторним захворюванням, одне з провідних місць в етіології і патогенезі якого належить порушенню нервової регуляції, виникаючому в її центральному і вегетативному відділах під впливом негативних емоцій, фізичного та розумового перенапруження, вісцero-вісцеральних рефлексів.

Метою роботи стало дослідити в експерименті порушення протеїнозно інгібiторного балансу слизового бар'єра шлунка та обґрунтувати можливість їх корекції попередньою адаптацією до стресорних чинників.

Експериментальні дослідження виконані на 63 статевозрілих щурах лише Вістар масоб 150-200 г, які утримувались в віварії з урахуванням рекомендацій медико-біологічних досліджень у відповідності до Європейської конвенції. Індивідуально-психологічні особливості поведінки тварин та прогностичну оцінку їх стресостійкості визначали на основі тесту «відкрите поле» та факторно-аналітичного методу. Тварини були розподілені на 4 групи: I (n = 18) - контрольна; II (n = 22) - тварини, яким відтворювали пептичну виразку (ПВ); III (n=23) - адаптація з наступним відтворенням ПВ. Одним з важливих механізмів патогенезу ПВ є порушення протеїназно-інгібiторного балансу в тканинах СОШ та крові. Результати експериментальних досліджень свідчать про зростання протеолітичної активності сироватки крові у щурів I групи у 1,4 рази порівняно з контролем ((0,47±0,05) мкмоль/л/хв проти (0,33±0,01) мкмоль/л/хв; p<0,05). Слід відмітити, що підвищення активності протеїназ не в однаковій мірі характерно для всіх груп тварин: достовірне підвищення протеолізу мало місце лише у стресонестійких тварин, після попередньої адаптації протеолітична активність дещо зростала порівняно з інтактними тваринами, але була достовірно нижчою у 1,3 рази ((0,36±0,01) мкмоль/л/хв проти (0,47±0,05) мкмоль/л/хв; p<0,05) порівняно з даним показником у щурів II групи. При вивченні протеолітичної активно гомогенату СОШ встановлено достовірне її зростання у щурів II групи у 1,4 рази та III групи - у 1,2 рази порівняно з контролем. Проте у тварин попередньої адаптації даний показник був достовірно вищим у 1,2 р порівняно з II групою ((5,47±0,27) мкмоль/г/хв проти (6,51±0,3) мкмоль/г/хв; p<0,05). Виявлене зростання активності сироваткових та тканинних протеїназ свідчить про розвиток деструктивних змін в СОШ, що зумовлює розвиток ПВ.

Таким чином, попередня адаптація послаблює ушкоджуючу дію хронічного стресу та попереджує виникнення деструктивних процесів у СОШ.